

Sygn. akt VII U 240/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Włodzimierz Czechowicz

Protokolant: Paulina Filipkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2017 r. w Warszawie

sprawy J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

z dnia 9 grudnia 2014 r. oraz 22 sierpnia 2016 roku znak: (...)

1. umarza postępowanie w zakresie w jakim decyzja z 22 sierpnia 2016 roku zmieniała decyzję z 9 grudnia 2014 roku;
2. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 22 sierpnia 2016 r. znak: (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej J. T. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 czerwca 2014 roku do dnia 31 marca 2018 roku;
3. stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Dnia 14 stycznia 2015 r. J. T. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. z dnia 9 grudnia 2014r., znak: (...), mocą której organ rentowy odmówił jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu odwołująca wskazała, że organ rentowy wydając decyzję odmowną oparł się na błędnym orzeczeniu Komisji Lekarskiej ZUS. Odwołująca zaznaczyła, że ma zaburzenia lękowe i depresyjne oraz problemy z koncentracją, dlatego nie jest w stanie wykonywać dotychczasowej pracy. Dodała, że schorzenia, na które cierpi uniemożliwiają jej samodzielne funkcjonowanie. Zdaniem odwołującej z uwagi na fakt, iż w Komisji Lekarskiej nie było lekarza specjalisty psychiatry, dokonano błędnych ustaleń w zakresie stanu jej zdrowia, które nie znajdują potwierdzenia w rzeczywistości i w materiale sprawy, co skutkowało wydaniem błędnej decyzji rozstrzygającej o prawie do renty. Z tych względów odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jej prawa do renty (odwołanie z dnia 14 stycznia 2015 r., k.2-5 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 17 lutego 2015 r. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że odwołująca w dniu 16 maja 2014 r. złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Celem ustalenia uprawnień do renty odwołująca została skierowana na badanie do Lekarza Orzecznika ZUS. Pomimo dwukrotnego wezwania odwołująca nie zgłosiła się na badanie. Z uwagi na powyższe, dnia 2 lipca 2014 r., odwołująca złożyła wniosek o wyznaczenie nowego terminu badania. Odwołująca została przebadana przez Lekarza Orzecznika ZUS, a następnie Komisję Lekarską, która orzeczeniem z dnia 25 listopada 2014 r. uznała, iż nie jest ona niezdolna do pracy. Na tej podstawie decyzją z dnia 9 grudnia 2014 r. organ rentowy odmówił odwołującej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (odpowiedź na odwołanie z dnia 17 lutego 2015 r., k. 7 a.s.).

J. T. dnia 15 lipca 2016 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. z dnia 9 czerwca 2016 r., znak: (...), którą organ rentowy odmówił jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołująca podkreśliła, że organ rentowy bez analizy okoliczności faktycznych sprawy odmówił jej prawa do renty od 1 czerwca 2014 r. stwierdzając, że niezdolność do pracy powstała 17 maja 2016 r., a zatem nie trwała nieprzerwanie od 1 czerwca 2014 r. do 16 maja 2016 r. Argumentacja organu rentowego, zdaniem skarżącej, jest niezgodna z faktycznym przebiegiem jej choroby oraz z dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy. Odwołująca dodała, że ze względu na zły stan zdrowia, tj. nawracające zaburzenia depresyjne, ogromne problemy z koncentracją, pamięcią, nie jest w stanie samodzielnie poruszać się po mieście, dotrzeć do pracy, a tym bardziej wykonywać zawód audytora wewnętrznego lub księgowej. Wskazała, że podjęcie pracy przy obecnej kondycji psychicznej wiązałoby się z dotkliwą odpowiedzialnością za popełnione w pracy błędy, co narażałoby ją i potencjalnego pracodawcę na poniesienie szkody. Mając na uwadze powyższe wniosła o uznanie jej za niezdolną do pracy począwszy od 1 czerwca 2014 r. do 30 listopada 2016 r. (odwołanie z dnia 15 lipca 2016 r., k.2-9 a.s. sygn. akt VII U 1380/16).

W odpowiedzi na odwołanie od decyzji z dnia 9 czerwca 2016 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie oraz łączne rozpatrzenie ze sprawą o sygn. VII U 240/15. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 23 maja 2016 r. uznała odwołującą za częściowo niezdolną do pracy od 30 listopada 2016 r. jednocześnie wskazując, że niezdolność ta powstała 17 maja 2016 r. Zatem niezdolność do pracy odwołującej nie trwała nieprzerwanie od 1 czerwca 2014 r. do 16 maja 2015 r. Wobec powyższego odwołującej nie przysługuje prawo do renty, ponieważ:

- niezdolność do pracy powstała u niej po upływie 18 miesięcy od ostatniego zatrudnienia, tj. po 19 maja 2013 r.,
- odwołująca stała się niezdolna do pracy po upływie 18 miesięcy od ustania prawa do renty, tj. po 1 grudnia 2015 r.

Na marginesie organ rentowy dodał, że odwołująca spełnia warunek posiadania 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w 10-leciu na dzień powstania niezdolności do pracy, tj. 17 maja 2016 r. (przesunięty o okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 kwietnia 2012 r. do 31 maja 2014 r.) oraz na dzień złożenia wniosku o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, tj. 16 maja 2016 r. (odpowiedź na odwołanie z dnia 1 września 2016 r., k.26 a.s. sygn. akt VII U 1380/16).

Dnia 12 września 2016 r. J. T. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. z 22 sierpnia 2016 r., znak: (...) odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 czerwca 2014 r. W uzasadnieniu wskazała, że do 31 maja 2014 r. pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy. Przez kilka ostatnich lat stan jej zdrowia nie uległ poprawie, mimo to organ rentowy rozpatrując wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty stwierdził, że stała się ona niezdolna do pracy dopiero po upływie 18 miesięcy od ustania prawa do renty. Zdaniem skarżącej stanowisko organu rentowego jest sprzeczne z jej rzeczywistym stanem zdrowia. Z tych względów odwołująca wniosła o zmianę niniejszej decyzji (odwołanie z dnia 12 września 2016 r., k.2-6 a.s. sygn. akt VII U 1404/16).

W odpowiedzi na powyższe odwołanie dnia 10 października 2016 r. organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz o łączne rozpatrzenie niniejszej sprawy ze sprawą o sygn. VII U 240/15. Organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 22 sierpnia 2016 r. uchylił decyzję z dnia 9 czerwca 2016 r. i odmówił odwołującej prawa

do renty z tytułu niezdolności do pracy. Powyższe rozstrzygnięcie oparł na orzeczeniu Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 23 maja 2016 r. uznała odwołującą za częściowo niezdolną do pracy od 30 listopada 2016 r. jednocześnie wskazując, że niezdolność ta powstała w dniu

17 maja 2016 r. W oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS organ rentowy ustalił, że niezdolność do pracy odwołującej powstała po upływie 18 miesięcy od ostatniego zatrudnienia, tj. po 19 maja 2013 r., a także po upływie 18 miesięcy od ustania prawa do renty, tj. po 1 grudnia 2015 r. Odwołująca nie spełniła zatem wynikających z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przesłanek warunkujących przyznanie prawa do renty. Z tych względów odmówiono jej prawa do świadczenia (odpowiedź na odwołanie z dnia 10 października 2016 r., k.42 a.s. sygn. akt VII U 1404).

Zarządzeniem z dnia 27 października 2017 r. Sąd Okręgowy, na podstawie art. 219 k.p.c., połączył sprawę z odwołania J. T. od decyzji organu rentowego z dnia 22 sierpnia 2016 r. ze sprawą z odwołania od decyzji organu rentowego z dnia

9 grudnia 2014 r., celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz prowadzenia pod wspólną sygn. VII U 240/15 (zarządzenie z dnia 27 października 2016 r., k.49 a.s. VII U 1404/16).

Zarządzeniem z dnia 22 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy połączył sprawę z odwołania J. T. od decyzji organu rentowego z dnia 9 czerwca 2016 r. prowadzoną pod sygn. VII U 1380/16 ze sprawą z odwołania od decyzji z dnia 9 grudnia 2014 r. prowadzoną pod sygn. VII U 240/15, celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz prowadzenia pod wspólną sygn. VII U 240/15 (zarządzenie z dnia 22 grudnia 2016, k. 33 a.s. sygn. akt VII U 1380/16).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca J. T. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Świadczenie to przysługiwało jej do dnia 31 maja 2014 r.

Dnia 19 maja 2014 r odwołująca złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek, k. 126 a.r. tom I).

Celem ustalenia stanu zdrowia odwołującej skierowano ją na badania lekarskie. Termin badania wyznaczono najpierw na dzień 20 czerwca 2014 r., a potem na 27 czerwca 2014 r. (wniosek o wydanie orzeczenia, k. 128 a.r tom I). Przesyłka zawierająca wezwanie na badanie została osobiście odebrana przez odwołującą w dniu 25 czerwca 2014 r. (zwrotne potwierdzenie odbioru, k. 128 – 130 a.r. tom I).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 14 lipca 2014 r., znak: (...), na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 4 i art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1442 ze zm.) oraz art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego postanowił umorzyć postępowanie w sprawie wniosku o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że Wydział Orzecznictwa Lekarskiego w dniu 7 lipca 2014 r. odstąpił od załatwienia sprawy ubezpieczonej z uwagi na niezgłoszenie się przez nią na badanie do Lekarza Orzecznika ZUS w dniach: 20 czerwca 2014 r. oraz 27 czerwca 2014 r. (decyzja ZUS z dnia 14 lipca 2014r., znak: (...), k. 141-142 a.r., tom I). J. T. odwołała się od powyższej decyzji (odwołanie z dnia 28 lipca 2014r., k. 2-3 a.s. sygn. akt VII U 1659/14).

Odwołująca w dniu 2 lipca 2014 r. nadała do organu rentowego przesyłkę zawierającą wniosek o wyznaczenie nowego terminu badania (pismo z dnia 1 lipca 2014 r., t. I, k. 150 – 151 a.r tom I).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyznaczył nowy termin badania, po którym Lekarz Orzecznik ZUS wydał orzeczenie z dnia 19 sierpnia 2014 r. stwierdzające, że J. T. nie jest niezdolna do pracy (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS, k. 158 a.r tom I). W związku z tym w dniu 5 września 2014 r. została wydana decyzja odmawiająca przyznania odwołującej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 czerwca 2014 r. (decyzja z dnia 5 września 2014 r., k. 168 a.r., tom I).

J. T. złożyła odwołanie od decyzji z dnia 5 września 2014 r. oraz sprzeciw od orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS (odwołanie z dnia 29 września 2014 r., k. nienumerowana a.r., sprzeciw z dnia 8 września 2014r., k. nienumerowana a.r.).

W wyniku wniesienia sprzeciwu odwołująca została skierowana na badania przez Komisję Lekarską ZUS, która orzeczeniem z dnia 25 listopada 2014 r. stwierdziła, że nie jest ona niezdolna do pracy (orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 25 listopada 2014 r., k. nienumerowana a.r.).

W oparciu o powyższe orzeczenie organ rentowy dnia 9 grudnia 2014 r. wydał decyzję, znak: (...), którą odmówił J. T. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 czerwca 2014 r., uchylając jednocześnie decyzję z dnia 5 września 2014 r. (decyzja z dnia 9 grudnia 2014 r., k.1 a.r.)

Dnia 14 stycznia 2015 r. J. T. złożyła odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 9 grudnia 2014 r., znak: (...) inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 14 stycznia 2015 r., k.2-5 a.s.).

W toku postępowania Sąd ustalił, że sprawa o rentę z tytułu niezdolności do pracy pomiędzy tymi samymi stronami toczyła się przed tutejszym Sądem pod sygn. akt VII U 1659/14. W sprawie został wydany w dniu 14 listopada 2014 r. wyrok oddalający odwołanie. W dniu 28 listopada 2014 r. wysłano akta do Sądu Apelacyjnego celem rozpoznania apelacji – sygn. akt III AUa 165/15. Z uwagi na fakt, iż rozstrzygnięcie niniejszej sprawy było zależne od wyniku postępowania w sprawie III AUa 165/15 Sąd postanowił zawiesić postępowania w niniejszej sprawie do czasu zakończenia sprawy III AUa 165/15 (postanowienia z dnia 12 marca 2015 r., k.10-11 a.s.).

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2015 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 14 listopada 2014 r., sygn. akt VII U 1659/14 oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego z dnia 14 czerwca 2014 r., znak: (...) i przekazał sprawę organowi rentowemu do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.), a zaskarżona decyzja zawiera wady nie dające się usunąć w postępowaniu przed Sądem II instancji, dlatego konieczne jest ponowne rozpoznanie sprawy przez organ rentowy (wyrok Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem, k.84,89-100 a.s. sygn. akt VII U 1659/14).

Z uwagi na powyższe rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego odwołująca została skierowana na badania lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem wydanym w dniu 29 marca 2016 r. stwierdził, że nie jest ona niezdolna do pracy. W związku z wniesieniem przez odwołującą sprzeciwu od orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 23 maja 2016 r. stwierdziła, że odwołująca jest częściowo niezdolną do pracy od 30 listopada 2016 r. jednocześnie wskazując, jako datę powstania tej niezdolności 17 maja 2016 r. (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 29 marca 2016 r., k.3 a.r., orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 23 maja 2016 r., k.9 a.r.).

W oparciu o powyższe ustalenia organ rentowy wydał w dniu 9 czerwca 2016 r. decyzję znak: (...), którą odmówił J. T. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 czerwca 2014 r. (decyzja z dnia 9 czerwca 2016 r., k.19 a.r.).

J. T. dnia 15 lipca 2016 r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. z dnia 9 czerwca 2016 r., znak: (...), inicjując tym samym postępowanie o sygn. akt VII U 1380/16 (odwołanie z dnia 15 lipca 2016 r., k.2-9 a.s. sygn. akt VII U 1380/16).

Z uwagi na fakt, iż w decyzji z dnia 9 czerwca 2016 r. nie zostały zbadane wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie prawa do renty, organ rentowy w dniu 22 sierpnia 2016 r. wydał decyzję znak: (...), którą odmówił odwołującej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 czerwca 2014 r. i jednocześnie uchylił swoją decyzję z dnia 9 czerwca 2016 r. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że odmówił odwołującej prawa do renty, bowiem Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 23 maja 2016 r. uznała odwołującą za częściowo niezdolną do pracy od 30 listopada 2016 r. jednocześnie wskazując, że niezdolność ta powstała 17 maja 2016 r. Zatem niezdolność do pracy odwołującej nie trwała

nieprzerwanie od 1 czerwca 2014 r. do 16 maja 2015 r. Wobec powyższego organ rentowy wskazał, że odwołującej nie przysługuje prawo do renty, ponieważ:

- niezdolność do pracy powstała u niej po upływie 18 miesięcy od ostatniego zatrudnienia, tj. po 19 maja 2013 r.,
- stała się ona niezdolna do pracy po upływie 18 miesięcy od ustania prawa do renty, tj. po 1 grudnia 2015 r.

Organ rentowy dodał, że odwołująca spełnia warunek posiadania 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w 10-leciu na dzień powstania niezdolności do pracy, tj. 17 maja 2016 r. (przesunięty o okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 kwietnia 2012 r. do 31 maja 2014 r.) oraz na dzień złożenia wniosku o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, tj. 16 maja 2016 r. Jednakże z uwagi na fakt, że odwołująca nie spełniła łącznie wszystkich wynikających z art. 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przesłanek warunkujących przyznanie prawa do renty, organ rentowy wydał decyzję odmowną (decyzja z dnia 22 sierpnia 2016 r., k.22 a.r.).

Dnia 12 września 2016 r. J. T. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł. z 22 sierpnia 2016 r., znak: (...), inicjując tym samym postępowanie o sygn. akt VII U 1404/16 (odwołanie z dnia 12 września 2016 r., k.2-6 a.s. sygn. akt VII U 1404/16).

Postanowieniem z dnia 27 października 2016 r. Sąd Okręgowy postanowił podjąć zawieszone postępowanie (postanowienie z dnia 27 października 2016 r., k.58 a.s.).

Zarządzeniem z dnia 27 października 2017 Sąd Okręgowy połączył sprawę z odwołania J. T. od decyzji organu rentowego z dnia 22 sierpnia 2016 r. z niniejszą sprawą celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz prowadzenia pod wspólną sygnaturą VII U 240/15 (zarządzenie z dnia 27 października 2016 r., k.49 a.s. VII U 1404/16).

Zarządzeniem z dnia 22 grudnia 2016 r. Sąd połączył sprawę z odwołania J. T. od decyzji organu rentowego z dnia 9 czerwca 2016 r. prowadzoną pod sygn. VII U 1380/16 ze sprawą z odwołania od decyzji z dnia 9 grudnia 2014 r. prowadzoną pod sygn. VII U 240/15, celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz prowadzenia pod wspólną sygn. VII U 240/15 (zarządzenie z dnia 22 grudnia 2016, k. 33 a.s. sygn. akt VII U 1380/16)

W toku postępowania postanowieniem z dnia 22 grudnia 2016 r. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty psychiatrii celem ustalenia, czy odwołująca była zdolna, czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy zarobkowej na dzień wydania zaskarżonych decyzji, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała, czy okresowa, a jeżeli okresowa, to na jaki okres, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia odwołującej to na czym polegała (postanowienie z dnia 22 grudnia 2016 r., k. 111 a.s.).

W opinii z dnia 3 kwietnia 2017 r. biegła sądowa z zakresu psychiatrii M. L. rozpoznała u odwołującej chorobę psychiczną, zaburzenia depresyjne nawracające, a obecnie epizod depresji głęboki. Wskazała, że stan zdrowia odwołującej od 1 czerwca 2014 r. powodował częściową niezdolność do pracy, która trwa nadal i uzasadnia uznanie odwołującej za okresowo niezdolna do pracy do marca 2018 r. Biegła zaznaczyła, że w latach 2014-2015 odwołująca była dwukrotnie hospitalizowana w oddziałach dziennych. Pobyty odwołującej w szpitalu były kilkumiesięczne, przy czym nie przyniosły pełnej poprawy stanu jej zdrowia. Aktualnie u odwołującej występuje głębokie obniżenie nastroju z niepokojem, myślami rezygnacji i samobójczymi. Biegła zaakcentowała, iż rokowania co do poprawy stanu zdrowia odwołującej są niepewne, bowiem możliwości farmakoterapii psychiatrycznej, z uwagi na schorzenia onkologiczne odwołującej, są ograniczone (opinia z dnia 3 kwietnia 2017 r., k.141-144 a.s.).

Do niniejszej opinii żadna ze stron nie wniosła zastrzeżeń (protokół z rozprawy z dnia 4 sierpnia 2017 r., k.172-173 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy oraz aktach spraw o sygnaturze: VII U 1380/16, VII U 1404/16, VII U 1659/14, a także aktach rentowych odwołującej.

Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy uznał za kluczowy dla rozstrzygnięcia sprawy materiał dowodowy w postaci opinii biegłej sądowej powołanej w sprawie, albowiem opinia ta pozwoliła na dokładne ustalenie charakteru i zakresu dysfunkcji jakie występują w organizmie odwołującej. Opinia biegłej została wydana w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującej, a biegła sporządzająca tę opinię jest specjalistką w swojej dziedzinie, posiadającą bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe.

W ocenie Sądu, z treści tej opinii jednoznacznie wynika, iż stan zdrowia odwołującej czyni ją częściowo niezdolną do pracy. W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w Ł. z dnia 9 grudnia 2014 r. oraz 22 sierpnia 2016 r. znak: (...) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie kolejnymi decyzjami Zakład Ubezpieczeń Społecznych konsekwentnie odmawiał odwołującej ponownego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy po 31 maja 2014 r., tj. po dacie do której odwołującej przysługiwała renta. Odwołująca zaskarżała kolejne odmowne decyzje organu rentowego. Ostatnim wydanym w tym zakresie, w toku postępowania przed organem rentowym, rozstrzygnięciem była decyzja z dnia 22 sierpnia 2016 r. Wobec powyższego Sąd umorzył postępowanie w zakresie w jakim decyzja z dnia 22 sierpnia 2016 r. zmieniła decyzję z dnia 9 grudnia 2014 r., o czym orzekł w pkt 1 wyroku.

Przechodząc do merytorycznego rozpoznania niniejszej sprawy należy wskazać, iż podstawą do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy jest art. 57 ust. 1. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm., dalej: ustawa emerytalna) zgodnie z którym, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące przesłanki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W powołanym przepisie określono zatem warunki konieczne do stwierdzenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Warunki te muszą być spełnione łącznie. Prawo do renty uzależnione jest przede wszystkim od faktu wystąpienia niezdolności do pracy, a ponadto niezbędne jest posiadanie wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego oraz powstanie niezdolności do pracy nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów wymienionych w ustawie (z uwzględnieniem art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Definicję osoby niezdolnej do pracy zawiera art. 12 ust. 1-3 ustawy emerytalnej, który stwierdza, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia daty powstania niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy dokonuje w formie orzeczenia Lekarz Orzecznik ZUS. Od orzeczenia

Lekarza Orzecznika osobie zainteresowanej przysługuje sprzeciw do Komisji Lekarskiej ZUS. Komisja Lekarska rozpatrując sprzeciw lub zarzut wadliwości, dokonuje w formie orzeczenia oceny niezdolności do pracy i jej stopnia oraz trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy. Orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub co do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości, albo orzeczenie Komisji Lekarskiej, stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń, do których prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji (art. 14 ust. 1 pkt. 1 oraz art. 14 ust. 2a, 2e, 2f i ust. 3 ustawy emerytalnej).

W niniejszej sprawie sporne pomiędzy stronami pozostawało to, od jakiej daty należy uznać odwołującą za częściowo niezdolną do pracy, bowiem okoliczność ta miała kluczowe znaczenie dla ustalenia czy odwołującej przysługuje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W niniejszym postępowaniu Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu psychiatrii. Sąd oparł się na ustaleniach poczynionych w opinii biegłej, bowiem schorzenia opisywane przez odwołującą znajdują się w zakresie specjalności biegłej. Biegła w sposób jednoznaczny wskazała, iż występujące u odwołującej zaburzenia depresyjne nawracające, a obecnie epizod depresji głębokiej czynią ją częściowo niezdolną do pracy od 1 czerwca 2014 r. do marca 2018 r.

Analizując opinię biegłej Sąd doszedł do przekonania, że stanowi ona miarodajny i wiarygodny dowód w sprawie, gdyż wydana została przez specjalistę z zakresu schorzeń występujących u odwołującej, a ponadto poprzedzona została analizą dokumentacji lekarskiej odwołującej i jej badaniem. Wydając rozstrzygnięcie Sąd miał także na względzie stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 października 2009 r. (II UK 106/09), w którym Sąd ten stwierdził, że ocena całkowitej bądź częściowej niezdolności do pracy, w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy, wymaga z reguły wiadomości specjalnych (opinii biegłego z zakresu medycyny). Przy ocenie niezdolności do pracy, w myśl art. 12 ustawy rentowej, o tej niezdolności nie przesądza wyłącznie ocena medyczna stwierdzająca występowanie określonych jednostek chorobowych i ich wpływ na funkcjonowanie organizmu człowieka, tylko decydujące znaczenie ma ocena prawna dokonana w oparciu o okoliczności natury medycznej i okoliczności innej natury, w tym zwłaszcza poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 12 ust. 1 i 3 oraz art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej w związku z art. 278 § 1 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Okręgowy podzielił wnioski z opinii biegłej i uznał, iż odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy od 1 czerwca 2014 r.

W związku z tym, w ocenie Sądu Okręgowego, odwołująca spełniła wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie prawa do świadczenia.

Ustalenie terminu, od jakiego Sąd przyznał odwołującej prawo do świadczenia, wynika z art. 133 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczenia lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż: od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3 ustawy emerytalnej.

Odwołująca wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy złożyła w dniu 19 maja 2014 r. Powyższe uzasadniałoby przyznanie jej prawa do świadczenia od 1 maja 2014 r. Jednak Sąd miał na uwadze, iż organ rentowy wypłacał odwołującej rentę z tytułu niezdolności do pracy do 31 maja 2014 r. Odwołująca otrzymała więc świadczenie za maj 2014 r. Zatem uznać należy, iż skoro odwołująca pobierała świadczenie do maja 2014 r., prawo do dalszego świadczenia przysługuje jej od 1 czerwca 2014 r.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w pkt 2 sentencji wyroku.

W myśl przepisu art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Z powyższego przepisu wynika, że jeżeli dla stwierdzenia uprawnień do świadczenia wymaga się wydania decyzji, termin do jej wydania biegnie od daty wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, co dotyczy także ponownego ustalenia prawa do świadczenia. Przez wyjaśnienie "ostatniej niezbędnej okoliczności" trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wyjaśnienie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji oznacza dokonanie czynności mającej na celu ustalenie stanu faktycznego, czyli przeprowadzenie dowodów i ich ocenę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2017, poz.1778 ze zm.) określenie: "nie ustalił prawa do świadczenia" oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., II UKN 402/00, OSNAPiUS 2002 Nr 20, poz. 501), a zatem w tym ostatnim przypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia naruszył przepisy prawa materialnego określające przesłanki nabycia prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego. Zdaniem Sądu Okręgowego była możliwa prawidłowa ocena stanu zdrowia odwołującego już na etapie postępowania orzeczniczego.

Sąd Okręgowy wziął ponadto pod uwagę pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 czerwca 2012 r. (III UK 110/11), zgodnie z którym wydanie orzeczenia w przedmiocie niezdolności do pracy oraz jego kontrola dokonywana przez głównego lekarza orzecznika oddziału, stanowią niezbędne etapy postępowania prowadzonego przez organ rentowy w sprawach o świadczenia rentowe. Ponadto, zarówno lekarz orzecznik, jak i główny lekarz orzecznik oddziału, działają w ramach organu rentowego. Jeżeli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie, dokonanej przez lekarza orzecznika lub głównego lekarza orzecznika oddziału, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Zdaniem Sądu Okręgowego uznającego opinie biegłej za niezbędny dowód w postępowaniu odwoławczym - Komisja Lekarska powinna prawidłowo uwzględnić stan niezdolności do pracy odwołującej.

Jak wynika z całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego organ rentowy w dacie wydania zaskarżonej decyzji dysponował tym samym materiałem dowodowym, którym dysponowała biegła sądowa i mimo to wadliwie ocenił stan zdolności do pracy odwołującej.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej orzekł jak w pkt. 3 sentencji.

SSO Włodzimierz Czechowicz

Zarządzenie: (...)

(...)